

FOLKEKIRKENS PLANTESKOLE

I Faaborg-Midtfyn Kommune har
et banebrydende samarbejde mellem skole og kirke
set dagens lys.

IKVÆRNDRUP KIRKE var der et ønske om at få oprettet et børnekor, men det kneb med at finde de nødvendige penge til projektet. På samme måde havde skolen et ønske om at få et skolekor.

Den enkle løsning – som næppe kunne have været realiseret for bare få år siden – blev, at kirken og skolen slog sig sammen og etablerede Kværndrup Børnekor, som synger på skolen til skolearrangementer og i kirken til højtidene.

”Det er de samme børn, vi skal have fat i, så vi kan ligeså godt samarbejde,” siger organist Kirsten Wind Retoft.

Samarbejdet er kommet i stand via Den Fynske Sangskole, som Kirsten Wind Retoft er leder af ved siden af sit job som organist ved Ringe Kirke. Sangskolen er egentlig ikke en del af kirken, men menighedsrådet bakker op om Kirsten Wind Retofts arbejde med at få så mange børn og unge som muligt til at opleve glæden ved at synge sange og salmer, uanset om det er i skolen eller kirken.

”Når man synger sammen, hører man sammen på tværs

af kultur, alder og social status, og det er vigtigt, at vi holder liv i en fælles sangskat,” siger den energiske fynske korleder.

KULTUREL RYGSÆK

Sangskolen er også en del af projektet ”Den kulturelle rygsæk,” som Faaborg-Midtfyn Kommune har sat i gang fra sommeren 2014. Alle børn i indskolingen kommer til at synge i kor i fem-seks lektioner i løbet af skoleåret, og når de slutter forløbet, får de en folder om, hvor de kan fortsætte med at synge i fritiden. Det kan de blandt andet i Ringe Kirkes børne- og ungdomskor.

”Jeg har siddet til møde med kommunen om det projekt hele sidste efterår, men resultatet er det hele værd, og det giver jo også kunder i min butik,” fortæller Kirsten Wind Retoft.

Hendes ”butik” er tre børne- og ungdomskor ved Ringe Kirke. Spirekoret for anden til fjerde klasse, juniorkoret for femte til niende klasse, og pigekoret for øvede sangere, som kan varetage jobbet som kirkekor i Ringe Kirke hver søndag fra august til juni.

FOLKEKIRKENS PLANTESKOLE

Ringe Kirkes børne- og ungdomskor har fostret seks-syv kirkesangere til de fynske kirker og desuden en række af landets organister, korledere, musikpædagoger og gymnasielærere i musik.

Kirsten Wind Retoft kalder korene for ”folkekirkens planteskole,” for her lærer børnene og de unge salmerne at kende, og de bliver fortrolige med gudstjenesten. En af sidegevinsterne er, at børnene tager de voksne med sig.

”Når børnene optræder i kirken, kommer forældrene og bedsteforældrene også. De finder ud af, at det ikke er så stift og kedeligt, som de troede, og de oplever, at kirken er både nutidig og vedkommende,” fortæller hun.

SOCIALE VIA MUSIKKEN

Nogle af Kirstens Wind Retofts korsangere er børn og unge, der har det svært i skolen, med vennerne eller

Kirsten Wind Retoft har ledet børne- og ungdomskorene ved Ringe Kirke i 29 år.

Ringø Kirkes Juniorkor er et af de tretten kor som tilsammen udgør "Den fynske Sangskole". De 25 piger, der en gang om ugen over i juniorkoret udgør bare et af landets mere end 450 kirkekor.

derhjemme. Korlederen oplever, at disse børn bliver sociale via musikken.

"Korsang kræver, at man indordner sig fællesskabet. Man kan ikke selv bestemme, hvornår man skal begynde, eller hvilken rytme og toneart man skal synge i. Man lærer at koncentrere sig og finde sin egen plads i fællesskabet," siger hun.

Desuden skærper sangen ifølge Kirsten Wind Retoft den sociale solidaritet, fordi mange mennesker er sammen om at udføre noget, som ikke kan gøres af én person alene, uanset hvor klog og dygtig man er.

BAGAGEN ER I ORDEN

Når tidligere kormedlemmer skal giftes, ved de præcis hvilke salmer de vil have sunget i kirken.

"Deres bagage er i orden. De kender salmerne, og de glemmer aldrig deres tid i børnekoret," siger korlederen.

Hun fortæller, at nogle af de tidligere kormedlemmer kommer i kirke til højtiderne, for de føler først, at det er rigtig jul, når de har været i kirken og sunget salmerne.

Kirsten Wind Retoft har i de sidste 29 år brugt en stor del af sin tid på at lære børn og unge alt det, som korsang forudsætter: Koncentration, samarbejde, at lytte til andre, at turde stå frem, at trække vejret rigtigt osv. Hun ærgrer sig over, at danskerne synger mindre og mindre, og at det

for eksempel ikke længere er almindeligt at begynde et møde med en sang.

"Musik er hjertesprog og når ind der, hvor intellektet ikke slår til. De fleste danskere vil egentlig gerne synge, når de føler, at det er legalt, og de kan smide deres hæmninger," siger hun.

Det oplever hun på stadion, når hun er til fodbold med sine sønner. Her synger voksne mænd begejstret sammen, og de gør det i et toneleje, som de ville protestere mod, hvis hun præsenterede dem for det i kirken. De er en del af et fælleskab. Og de synger igennem.

"Sangen giver mulighed for at træde ud af sig selv og ind i noget større," som Kirsten Wind Retoft formulerer det. ■ ►►

Ringø Kirkes kor er medlem af Folkekirkens Ungdomskor, som tæller ca. 12.000 korsangere på landsplan. På Fyn er ca. 40 kor med i FUK. Hvert år arrangeres korstævner på flere niveauer og inspirationskurser for korledere, og ca. hvert tredje år arrangeres der en udenlandsrejse for korsangerne.

Kormedlemmerne skal gå glade og syngende ud af kirken, så derfor slutter korproverne altid med en sang, som kormedlemmerne godt kan lide.

SÅDAN FÅR MAN DRENGE TIL AT SYNGE

Syngedrengene ved Vor Frue Kirke i Assens er Danmarks ældste drengekor, og de er en del af byens identitet.

Finn Pedersen har været leder af koret siden 1999. "Man er blottet, når man står frem og synger, men det giver en stor selvtillid, at man står frem og viser noget af det mest personlige, man har," siger han.

AT VÆRE SYNGEDRENG kan sammenlignes med at dyrke sport på eliteplan. Foruden drengenes primære opgave, som er at synge i kirken, har de korprøve, stemmetræning og hørelære to-tre gange om ugen, og de deltager i 15-20 koncerter om året. Der stilles professionelle krav til drengene, allerede når de er ni år, og drengene vokser med opgaven.

"Ansvaret motiverer dem. Deres energiniveau og engagement stiger, når vi har travlt, og jeg kan mærke, at

deres motivation falder, hvis der går for lang tid mellem koncerter eller større opgaver," siger Finn Pedersen, som har været organist og korleder ved Vor Frue Kirke i Assens i de sidste 15 år.

MANGLER FORBILLEDER

Der er kun få drengekor i Danmark, og Finn Pedersen har et bud på, hvorfor det er svært at få drenge til at synge. Drengene mangler forbilleder. Pigerne kan sagtens ►►

Syngedrengene tæller ca. 25 såkaldte drenge-sopraner, det vil sige drenge, hvis stemme ikke har været i overgang, og ca. 15 unge herrer med modne stemmer. Før en dreng kan blive optaget i koret, skal han bestå en optagelsesprøve og gå et år i korskole.

finde vokale forbilleder i pop-verdenen, men der er næsten ingen steder, hvor man kan høre, hvordan en drengestemme lyder, før den har været i overgang.

”Drengene har svært ved at finde deres egen lyd, og når jeg får den frem, synes nogle af dem, at den lyder forkert. De synes, at de lyder som piger,” forklarer han.

Alligevel lykkes det hvert år for Finn Pedersen at samle motiverede drenge, som prioriterer koret højere end kommunens andre fritidstilbud. Det skyldes blandt andet, at han for otte år siden indså, at han var nødt til at gøre en særlig indsats for at bevare koret.

”Det gik op for mig, at hvis vi skulle bevare den fine tradition med at have et drengekor i Assens, skulle der sættes ind over for musiklærerne i folkeskolen,” siger han.

BØRNENE SYNGER BEDRE

Finn Pedersen allierede sig med folkeskolen, musikskolen og kommunen og fik stablet projektet ”Musik i Børnehøjde” på benene.

Lærerne får nu via Assens Sangkraftcenter tilbudt sangundervisning af musikpædagoger fra musikskolen, og børnene i indskolingens undervises af en musikskolelærer i 16 timer om året i samarbejde med skolens musiklærere.

Desuden er der kommet en ekstra obligatorisk sangtime på skemaet i 2. klasse.

”Før var børnene musikalsk uforberedte, når jeg kom ud i skolernes 3. klasser for at rekruttere medlemmer til koret. De vidste så lidt om musik, at det ville svare til, at man meldte sig til fodbold og først der skulle have forklaret, at bolden er rund,” siger han.

Nu får børnene en bedre musikundervisning i folkeskolen, og det betyder, at børnene synger bedre og får et godt forhold til deres stemme. Fødekæden til Syngedrengene er sikret.

FOLKEKIRKENS OPGAVE

Finn Pedersen får stor opbakning til sit arbejde både fra kommunen og skolerne. Byens borgere er stolte af koret og opfatter det som en del af byens identitet.

En af grundene til folkeskolelærernes begejstring er, at han rekrutterer drenge på tværs af sociale skel. Hvis drengene kan synge, får de en chance.

”Det smelter jo et pædagoghjerte, når vi indimellem optager nogle drenge, som ikke får samme chance i andre sammenhænge,” siger han.

For Finn Pedersen er det en vigtig mission at bevare den danske sangkultur, og her spiller folkekirken en stor rolle, fordi den rummer professionelle ressourcer. Den lokale organist er ofte den eneste i lokalsamfundet, som har en faglig korlederuddannelse.

”Den lutherske salmesangsgudstjeneste bygger i den grad på, at menigheden synger salmer, og der skal være nogen, der kan synge dem. Vi vil være et fattigt samfund, hvis sangen lige så stille forstummer!” siger Finn Pedersen. ■

ASSENS SANGKRAFTCENTER OG DEN FYNske SANGSKOLE, FAABORG MIDTFYN ER UDPEGET TIL AT VÆRE EN DEL AF ”SYNGDANMARK NETVÆRKET”, SOM STØTTES AF DET OBELSKE FAMILIEFOND. NETVÆRKET BESTÅR AF TI DANSKE SANGKRAFTCENTRE OG HAR SOM FORMÅL AT FREMME SANGEN I DANMARK FOR SÅVEL BREDDEN SOM ELITEN. NETVÆRKET FREMMER INSPIRATION, VIDENDELING, KOMMUNIKATION, SANGAKTIVITETER OG SAMARBEJDE MELLEM SANGKRAFTCENTRENE I DANMARK. BÅDE I ASSENS OG PÅ MIDTFYN ER KRAFTCENTRENE BYGGET OP OMKRING KIRKEKOR.

Syngedrengene giver 15-20 koncerter om året i Danmark og i udlandet, ofte sammen med professionelle aktører. Her er de i Ribe Domkirke.

KIRKE - LIV & LÆRING

FOLKEKIRKEN PÅ FYN 2014

er udgivet af Fyens Stift

September 2014

Fyens Stift
Klingenberg 2, 5000 Odense C
Tlf. 66 12 30 24
mail: kmfyn@km.dk

Ansvarshavende redaktør:
Tine Lindhardt

Redaktion:
Fyens Stiftsråds kommunikationsudvalg

Tekst:
Marianne Holst Hyrlov

Foto:
Ard Jongsma
Carsten Bundgaard, side 23
Torben Mougard, side 29
Kasper Bøg Hafstrøm, side 31

Layout:
Lisbeth Fink

Tryk:
Clausen Grafisk

ISBN: 978-87-90345-16-7